

Aluesuunnittelu / Suvi Silvennoinen

Raaseporin kaupungin kaavoituslautakunta
kaavoitus@raasepori.fi

Lausuntopyyntö 17.6.2024
Dnr RBG/236/10.02.03.00/2024

Lausunto Skogby Strand asemakaavan luonnoksesta

Raaseporin kaupungin kaavoituslautakunta pyytää lausuntoa Skogby Strand asemakaavan luonnoksesta 13.9. mennessä. Uudenmaan liitto ei ole lausunut kaavahankkeesta aiemmin.

Perustiedot kaavasta

Kaava-alue sijaitsee Raaseporissa, lähellä Hangon ja Raaseporin kunnanrajaa, n. 12 km Tammisaaresta ja 24 km Hangosta. Alue liittyy Skogbyn kyläkeskukseen, Vt 25 ja rautatie Hankoon kulkevat alueen pohjoispuolella. Suunnittelualueen koko on noin 94,5 hehtaaria, josta yli puolet koostuu vesialueesta. Kaava-alueeseen sisältyy myös Myrholmenin saari.

Asemakaavan tavoitteena kehittää entistä sahan aluetta mm. asumiseen ja palveluihin. Laadittava asemakaava sisältää pysyvän asumisen korttelialueita (AO, AP, ALP), vapaa-ajan asumisen ja matkailutoiminnan korttelialueita (RA, RM), liiketoiminnan korttelialuetta (KTY), lähivirkistysalueita (MU), satama-alueita (LV) sekä metsäalueita (M).

Kaava mahdollistaa noin 120–150 uuden asukkaan sekä 20–40 työpaikan sijoittumisen alueelle. Kaava mahdollistaa alueelle myös palveluita asukkaille sekä matkailu- ja virkistyskäyttöön.

Kaavatilanne

Yleiskaava

Kaava-alue kuuluu Skogbyn-Leksvallin osayleiskaavaan (hyväksytty v. 2000). Yleiskaavassa alueen länsiosa on osoitettu teollisuus- ja varastointitoiminnalle ja itäosa rivitaloille ja erillispientaloille. Lisäksi yleiskaavassa osoitetaan satama-alue, pienvenesatama sekä Myrholmeniin MU-alue, jolla tunnustetaan ulkoilun ohjaustarvetta ja ympäristöarvoja.

Maakuntakaava

Suunnittelualuetta koskee Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, joka on osa Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuutta. Uusimaa-kaavan

kokonaisuuteen kuuluvat kolme vaihemaakuntakaavaa ovat saaneet lainvoiman 13.3.2023 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä.

Suunnittelualuetta koskevat seuraavat maakuntakaavamerkinnot:

- Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (Hankoniemen sotahistorian kohteet - Harparskog -linja)
- Pohjavesialue (Leksvall, Skogby)
- Natura 2000 -alue (Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue)

Suunnittelualueen läheisyydessä maakuntakaavassa on osoitettu:

- Tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalue (Skogby)
- Valtakunnallisesti merkittävä kaksiajoratainen tie (Vt 25)
- Päärata (Hanko–Hyvinkää)

Lisäksi voimassa ovat yleiset suunnittelumääräykset.

Kun vallitsevaa kaavatilannetta tulkitaan, on kaikki voimassa olevat maakuntakaavat ja maakuntakaavamerkinnot huomioitava samanaikaisesti. Epäviralliseen kaavayhdistelmään voi tutustua osoitteessa: www.uudenmaanliitto.fi/maakuntakaavatvoimassa

Lausunto

Vaikka maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella ja yleiskaava ohjaa alueen asemakaavoitusta, haluaa Uudenmaan liitto tuoda esiin näkökantonsa, sillä asemakaavaluonnos poikkeaa ohjaavasta yleiskaavasta.

Kestävä saavutettavuus

Uusimaa-kaavan yleisten suunnittelumääräysten mukaan ”ympärivuotista asumista sekä työpaikkarakentamista on ohjattava ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitettuihin keskuksiin, pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeelle, taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeille sekä palvelukeskittymiin. Keskusten välisten liikenneyhteyksien kehittämistä on tuettava erityisesti joukkoliikenteeseen perustuen.”

Suunnittelualue sijaitsee yli 10 km päässä Tammisaaresta, jossa on pääosa alueen palvelutarjonnasta. Kaavan palveluselvityksen mukaan naapurikunnan puolella Hangon Lappohjassa n. 4 km päässä on myös jonkin verran palveluita. Alueen sijoittumisen vuoksi kaavaratkaisu toteutuessaan tulee lisäämään autoliikennettä ja auton käyttötarvetta päivittäisen liikkumistarpeen myötä, joka todetaan myös kaavaluonnoksen selostuksessa.

Skogbyn junaseisake sijaitsee suunnittelualueen pohjoispuolella n. 1 km päässä, joka parantaa alueen saavutettavuutta kestävin kulkumuodoin. Skogbyn kautta kulkee arkisin seitsemän junavuoroa sekä Helsingin että Hangon suuntaan. Liitto pitää hyvänä että alueen suunnittelussa on myös huomioitu jalankulun ja pyöräilyn yhteydet, etenkin junaseisakkeen suuntaan.

Uudenmaan liitto on kuitenkin nostanut esiin v. 2022 selvityksessään [Rantaradan ja Hangon suunnan henkilöjunaliikenteen kehittäminen](#), että Hangon lähijunaliikennettä kehitettäessä olisi suositeltavaa lopettaa henkilöliikenteen pysähdykset Skogbyn seisakkeella vähäisten matkustajamäärien vuoksi. Junien pysähtymisestä seisakkeella on selvityksen mukaan todennäköisesti enemmän yhteenlaskettua aikahaittaa muille junamatkustajille kuin hyötyä Skogbyn aseman käyttäjille, joita vuoden 2019 matkustajalaskennoissa oli keskimäärin vain kuusi matkustajaa vuorokaudessa (ml. nousijat ja poistujat).

Kaavan vaikutusten arvioinnissa olisi liiton näkemyksen mukaan hyvä huomioida mahdollisuus, että suunnittelualueelle sijoittuva asukasmäärä ei välttämättä riitä pitämään Skogbyn seisaketta toiminnassa. Jos junat eivät pysähdy seisakkeella, vaikuttaisi se merkittävästi mahdollisuuksiin liikkua työhön ja palveluihin kestävin kulkumuodoin.

Kulttuuriympäristö

Suunnittelualueetta koskee maakuntakaavan merkintä ”Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue”. Merkinnän suunnittelumääräyksen mukaan ”Yksityiskohtaisemmassa alueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on turvattava valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot. Maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot on otettava huomioon alueita kehitettäessä.” Maakuntakaavan kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeä alue - ominaisuusmerkintä kattaa koko mantereen puoleisen suunnittelualueen.

Selvitysalueen koillisosa sisältyy Skogbyn masuunin ja sahan alueen Valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009). Lisäksi alueelle oman lisäarvon antaa maailmansodan aikana rakennettu Harparskogin-Skogbyn puolustuslinja. Asemakaavahankkeeseen on laadittu kulttuuriympäristöselvitys sekä arkeologinen selvitys.

Uudenmaan liitto pitää hyvänä kaavan tavoitteita, joiden mukaan huomioidaan ja ylläpidetään alueen sotahistorialliset kohteet ja Skogbyn kylän kulttuurimaisema, ja että alueella olevat vanhat arvokkaat rakennukset suojellaan. Tältä osin liitto toteaa kaavan valmistelussa keskeiseksi yhteistyötahoksi alueellisen vastuumuseon.

Lisäksi tavoitteiksi on tunnistettu alueen toiminnasta kertovien rakennelmien ja luontoarvojen vaaliminen yhdessä: vanhalla saha-alueella olevat puurakenteiset varastokatokset säilytetään ja samalla ne toimivat pääskyjen pesintäpaikkoina ja ns. pääskyhotelleina.

Liitto pitää hyvänä, että suojelu- ja identiteetti-arvot tunnistetaan voimassaolevaa yleiskaavaa laajemmin, mikä osaltaan edistää Uusimaa-kaavan tavoitteiden toteutumista.

Liitto kannustaa kaavaselostuksessa mainitun mukaisesti **täydentämään alueen identiteettiä ja kulttuurihistoriallisia arvoja tukevia kaavamääräyksiä siten, että alueelle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen varmistetaan kaavallisoin keinoin.**

Viherrakenne

Suuri osa suunnittelualueesta on Natura 2000 -verkostoon kuuluvaa Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualueita. Kaavaselostuksen mukaan vaikutuksia tullaan arvioimaan Natura-alueen osalta erikseen tehtävässä Natura-arvioinnissa, mitä Uudenmaan liitto pitää kannatettavana.

Tältä osin liitto muistuttaa maakuntakaavan yleismääräyksestä, jonka mukaan ”yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon Natura 2000 -ohjelmaan kuuluvat tai siihen kuuluviksi ehdotetut alueet, turvattu alueiden yhtenäisyys, arvioitava suunnitelmasta alueelle kohdistuvat vaikutukset ja huolehdittava, ettei merkittävästi heikennetä niitä luonnonarvoja, joiden perusteella alue on ehdotettu tai sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Suunnitelman vaikutukset ja hyväksymisedellytykset tulee arvioida siten kuin luonnonsuojelulaissa on säädetty. Vaikutuksia arvioidessa on otettava huomioon mahdolliset yhteisvaikutukset muiden suunnitelmien ja hankkeiden kanssa. Suunnittelussa tulee käyttää valtioneuvoston Natura-alueita koskeviin päätöksiin sisältyviä aluerajauksia sekä viimeisimpiä Natura-tietolomakkeita.”

Ilmastovaikutusten arviointi

Uusimaa tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. Maakuntakaavan keskeisen yleisen suunnittelumääräyksen mukaan ”Alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta kestäviä ratkaisuja.”

Kaikissa kaavatöissä on tärkeää, että etsitään kaavallisia keinoja ilmastonmuutoksen hillintään ja muutokseen sopeutumiseen. Tällöin on myös tärkeää arvioida kaavan ilmastovaikutuksia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Ilmastovaikutusten arvioinnin työkalut ovat siten sekä arvioinnin välineitä että osa kaavasuunnittelua. Olisikin perusteltua hyödyntää tarjolla olevia ilmastoarvioinnin keinoja jo kaavan valmisteluvaiheessa parhaimpien vaihtoehtojen ja kaavallisten ratkaisujen tunnistamiseksi, esimerkkinä [KILVA](#)-työkalu.

Uudenmaan liitto kannustaa kaavoituksessa systemaattiseen ilmastovaikutusten arviointiin.

Mari Siivola
aluesuunnittelun vastuualueen johtaja

Jakelu

Raaseporin kaupungin kaavoituslautakunta
Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Tiedoksi

Uudenmaan ELY-keskus / Kirjaamo

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 5 pages before this page
Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende